

Підсумки діяльності кредитних спілок за 9 місяців 2017 року

Станом на 30.09.2017 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 397 кредитних спілок та 482 відокремлені підрозділи кредитних спілок.

За територіальною ознакою найбільша кількість кредитних спілок зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 43 (10,8%);
- Луганській – 37 (9,3%);
- Донецькій – 30 (7,6%);
- Харківській – 24 (6,0%);

Аналіз діяльності кредитних спілок проведено на підставі поданих звітних даних за 9 місяців 2017 року. Результати діяльності кредитних спілок та динаміку основних показників їх діяльності наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок

Кредитні установи	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017	Темпи приросту, %	
				30.09.2016/ 30.09.2015	30.09.2017/ 30.09.2016
Кредитні спілки					
Кількість зареєстрованих кредитних спілок	589	521	397	-11,5	-23,8
Кількість членів КС, (тис. осіб)	751,7	678,3	576,3	-9,8	-15,0
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках, (тис. осіб)	26,8	24,6	22,0	-8,2	-10,6
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, (тис. осіб)	169,9	153,2	141,0	-9,8	-8,0
Загальні активи, (млн. грн.)	2 193,0	2 193,1	2 164,6	0,0	-1,3
Капітал, (млн. грн.)	1 009,7	1 202,1	1 099,5	19,1	-8,5
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду), (млн.грн.)	1 924,9	1 851,9	1 912,3	-3,8	3,3
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду), (млн. грн.)	905,5	839,7	904,3	-7,3	7,7
Юридичні особи публічного права*					
Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права	30	30	-	0,0	-
Загальні активи, (млн. грн.)	10 193,9	7 561,4	-	-25,8	-
Капітал, (млн. грн.)	1 537,7	1 674,2	-	8,9	-
Обсяг виданих кредитів, (млн. грн.)	2 395,0	6 191,8	-	158,5	-

* Розпорядженням Нацкомфінпослуг від 15.08.2017 №3453 внесено зміни до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.01.2004 №27 «Про затвердження Порядку надання звітності фінансовими компаніями, довірчими товариствами, а також юридичними особами - суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Держфінпослуг або Нацкомфінпослуг можливість

надавати послуги з фінансового лізингу», а саме: доповнено розпорядження та Порядок після слів «фінансовими компаніями» словами «фінансовими установами - юридичними особами публічного права» (чинне з 06.10.2017). Таким чином, юридичні особи публічного права подають звітність за 9 місяців 2017 року за формами, які передбачені зазначеним розпорядженням.

За кількістю членів кредитних спілок лідирують Львівська область (75,7 тис. осіб), Івано-Франківська (60,2 тис. осіб), м. Київ та Київська область (52,8 тис. осіб) та Закарпатська область (46,9 тис. осіб).

Лідерами за розмірами активів є кредитні спілки м. Києва та Київської області (395,0 млн. грн.), Херсонської (226,1 млн. грн.), Харківської (216,6 млн. грн.) та Львівської областей (190,7 млн. грн.).

За результатами 9 місяців 2017 року, як і раніше, більшість кредитних спілок 171 (57,8%) об'єднує невелику кількість членів – до 1,0 тис. осіб. Більше, ніж третина кредитних спілок 113 (38,2%) об'єднує від 1,0 тис. до 10,0 тис. членів. Розподіл кредитних спілок за кількістю членів наведено в табл. 2 та зображено на рис. 1.

Таблиця 2

Розподіл кредитних спілок за кількістю членів

Показник	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017
до 1 тис. осіб	231	171
від 1 тис. до 10 тис. осіб	131	113
від 10 тис. до 20 тис. осіб	7	11
більше 20 тис. осіб	4	1
Всього (кількість поданих звітних даних)	373	296

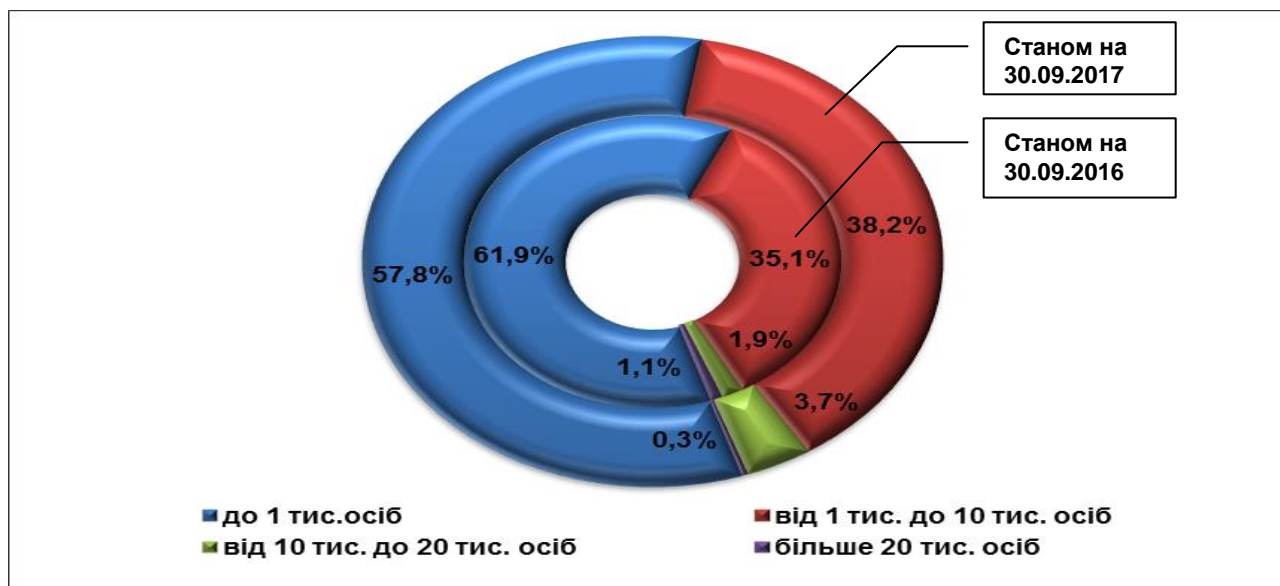

Рис. 1. Групування кредитних спілок за кількістю членів станом на 30.09.2017

Станом на 30.09.2017 кількість членів кредитних спілок становила **576,3 тис. осіб**, що на 102,0 тис. осіб (15,0%) менше, ніж за відповідний період 2016 року. Також відбулося зменшення і в структурі членів кредитних спілок. Так, зменшилися частки членів кредитних спілок, які мають діючі кредитні

договори, з 153,2 тис. осіб до 141,0 тис. осіб та членів кредитних спілок, які мають діючі депозитні договори, з 24,6 тис. осіб до 22,0 тис. осіб.

Крім того, відбулося зменшення частки інших осіб, які не користуються послугами кредитних спілок, але залишаються їх членами, з 500,5 тис. осіб до 413,3 тис. осіб (рис. 2).

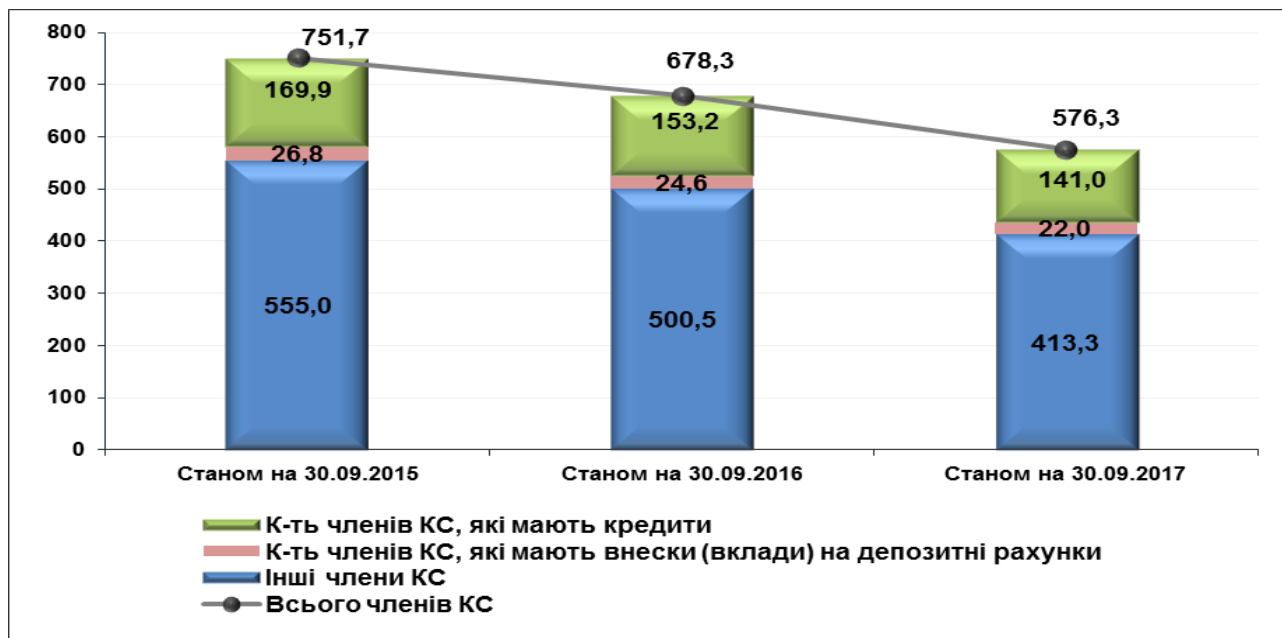

Рис. 2. Динаміка кількості членів кредитних спілок (тис. осіб)

Система кредитних спілок станом на 30.09.2017 порівняно з аналогічною датою 2016 року демонструє зменшення активів та капіталу (рис. 3.).

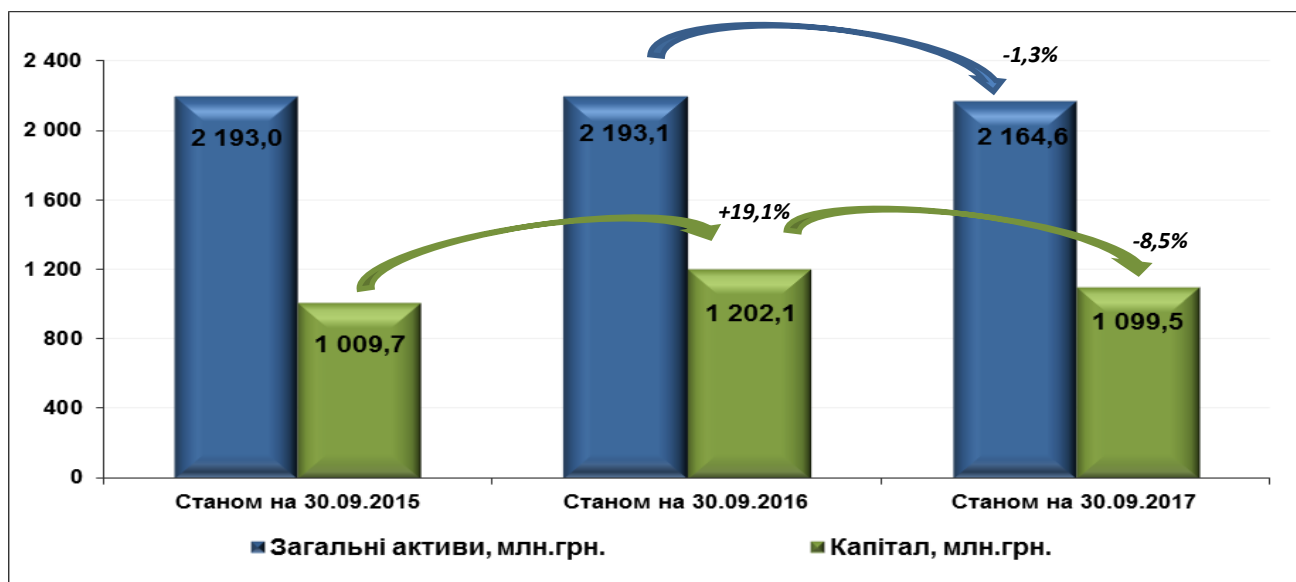

Рис. 3. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок

Загальний обсяг активів кредитних спілок станом на 30.09.2017 становить **2 164,6 млн. грн.** і зменшився на 28,5 млн. грн., або на 1,3% порівняно з відповідним періодом минулого року (станом на 30.09.2016 – 2 193,1 млн. грн.).

Загальний обсяг капіталу станом на 30.09.2017 становить **1 099,5 млн. грн.** та порівняно з 30.09.2016 зменшився на 102,6 млн. грн., або на 8,5%.

Загальний капітал сформовано на:

- 38,0% (418,3 млн. грн.) за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок;
- 45,8% (503,5 млн. грн.) за рахунок резервного капіталу;
- 3,0% (33,3 млн. грн.) за рахунок додаткового капіталу;
- 13,1% (144,3 млн. грн.) за рахунок нерозподіленого доходу.

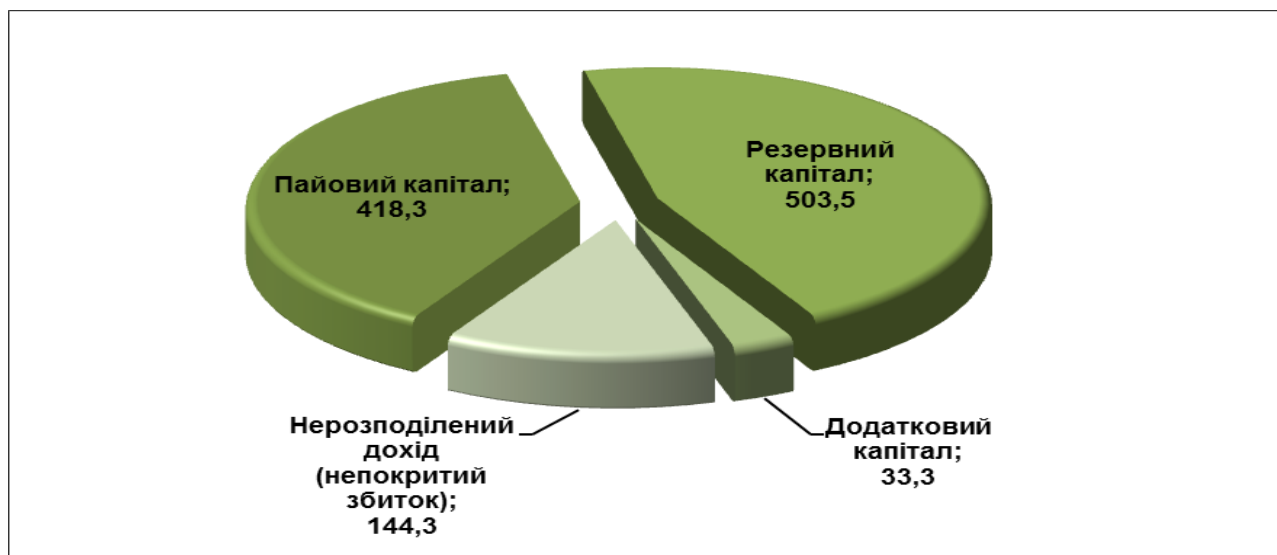

Рис.4. Структура капіталу станом на 30.09.2017 (млн. грн.)

Групування кредитних спілок за обсягом активів станом на 30.09.2017 наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Розподіл кредитних спілок за обсягом їх активів станом на 30.09.2017

Групи кредитних спілок за обсягом активів	Обсяг активів групи кредитних спілок, млн.грн.	Частка активів, що належать до групи, %	Кількість кредитних спілок, що належать до групи	Частка кредитних спілок, що належать до групи, %
більше 100 млн. грн.	422,7	19,5	3	1,0
50 -100 млн. грн.	244,1	11,3	4	1,3
10 – 50 млн. грн.	931,3	43,0	43	14,5
5 – 10 млн. грн.	196,9	9,1	28	9,5
1 – 5 млн. грн.	331,0	15,3	134	45,3
до 1 млн. грн.	38,6	1,8	84	28,4
ВСЬОГО	2 164,6	100,0	296	100,0

Дані таблиці 3 свідчать, що в загальному обсязі активів найбільшу частку (43,0%) становить група із 43 кредитних спілок (14,5% від кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2017 року) з обсягом активів від 10 до 50 млн. грн.

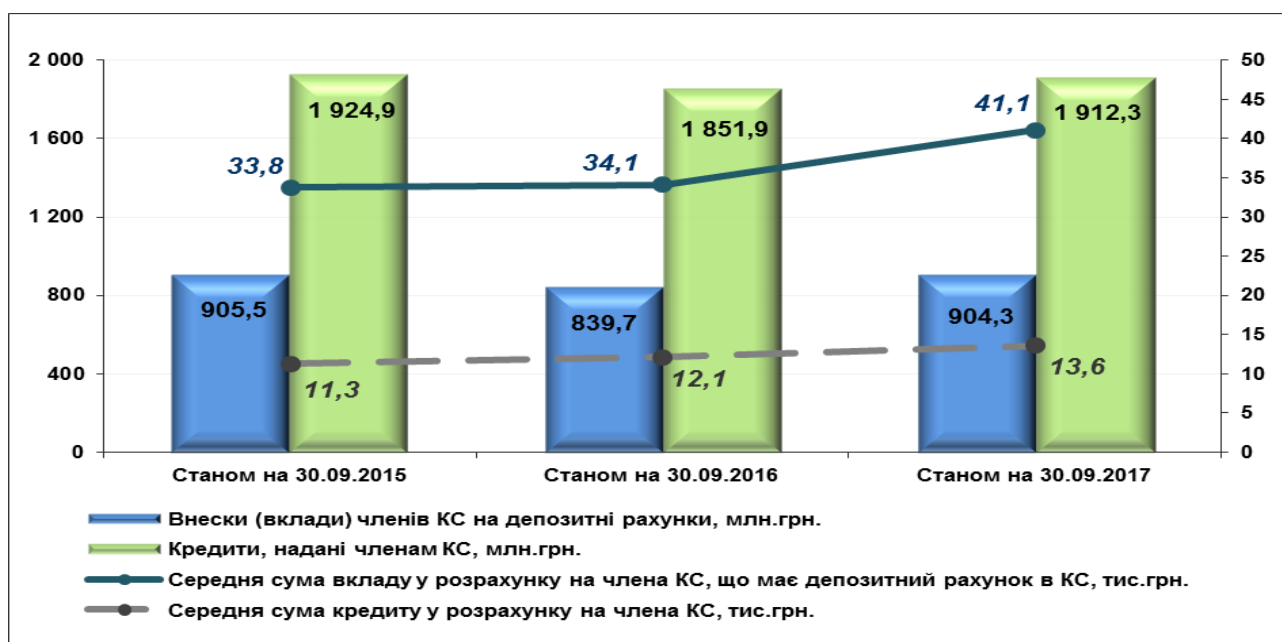

Рис. 5. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок

Обсяг кредитного портфеля перевищує обсяг залучених депозитних внесків (вкладів) більше ніж у 2 рази.

Станом на 30.09.2017 **кредити, надані членам кредитних спілок**, становлять **1 912,3 млн. грн.** та порівняно з відповідним періодом 2016 року збільшилися на 3,3% (60,4 млн. грн.). Середній розмір кредиту на одного члена кредитної спілки, який має кредит, станом на 30.09.2017 становить 13,6 тис. грн. (на 30.09.2015 – 11,3 тис. грн., на 30.09.2016 – 12,1 тис. грн.).

Станом на 30.09.2017 на **депозитних рахунках** членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму **904,3 млн. грн.**, що більше на 7,7% (64,6 млн. грн.), ніж за аналогічний період минулого року. Середня сума внесків на депозитні рахунки становить 41,1 тис. грн. (станом на 30.09.2015 – 33,8 тис. грн., станом на 30.09.2016 – 34,1 тис. грн.).

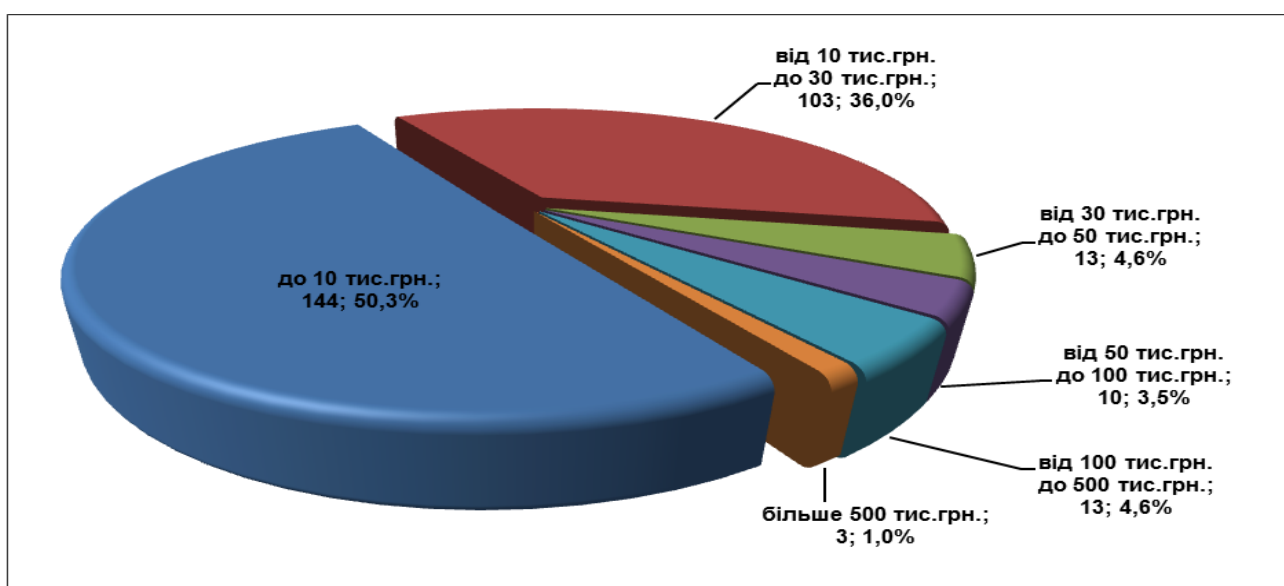

Рис. 6. Групування кредитних спілок за наданими кредитами на одного позичальника станом на 30.09.2017

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2017 року, 286 кредитних спілок (96,6%) надали кредити членам спілки. У 144 кредитних спілок (50,3%) середній показник по наданих кредитах на одного позичальника менший 10,0 тис. грн. Питома вага активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 28,7% (621,4 млн. грн.).

У третини кредитних спілок (103) показник середнього розміру кредиту на 1 позичальника від 10,0 до 30,0 тис. грн. Частка активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 32,0% (692,4 млн. грн.).

У трьох кредитних спілках показник середнього розміру кредиту перевищує 500,0 тис. грн.

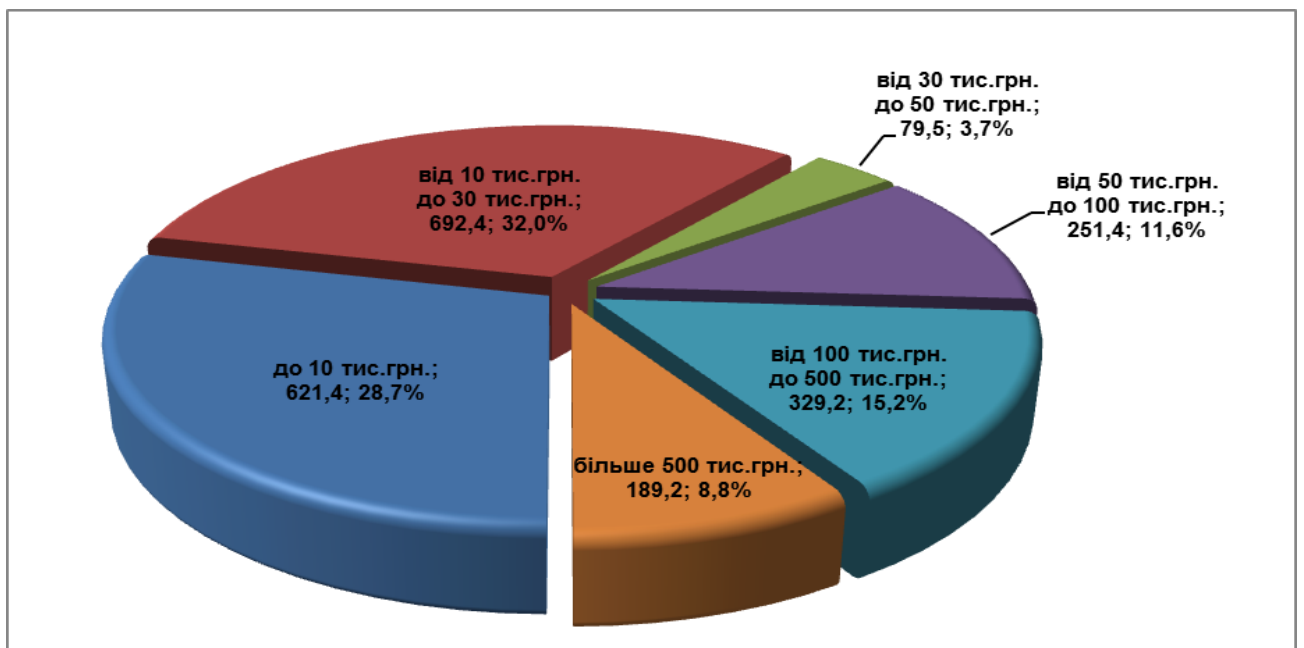

Рис. 7. Групування кредитних спілок за обсягами активів залежно від показника середнього кредиту на 1 позичальника станом на 30.09.2017 (млн. грн.)

Структура заборгованості за простроченими та неповерненими кредитами представлена в табл. 4 та на рис. 8.

Таблиця 4

Структура заборгованості за простроченими та неповерненими кредитами

	Станом на 30.09.2016		Станом на 30.09.2017	
	Сума, млн.грн.	Питома вага, %	Сума, млн.грн.	Питома вага, %
1-й рівень прострочення (31-90 днів)	55,1	14,1	61,6	17,0
2-й рівень прострочення (91-180 днів)	32,2	8,3	33,2	9,1
3-й рівень прострочення (181-365 днів)	40,5	10,4	41,3	11,4
більше 12 місяців	262,1	67,2	227,3	62,5
Всього	389,9	100,0	363,4	100,0

Станом на 30.09.2017 загальна сума заборгованості становить 363,4 млн. грн., що на 26,5 млн. грн. (6,8%) менше, ніж за відповідний період 2016 року. У структурі заборгованості з прострочених і неповернених кредитів переважають неповернені кредити терміном понад 12 місяців, питома вага яких становить 62,5% (227,3 млн. грн.).

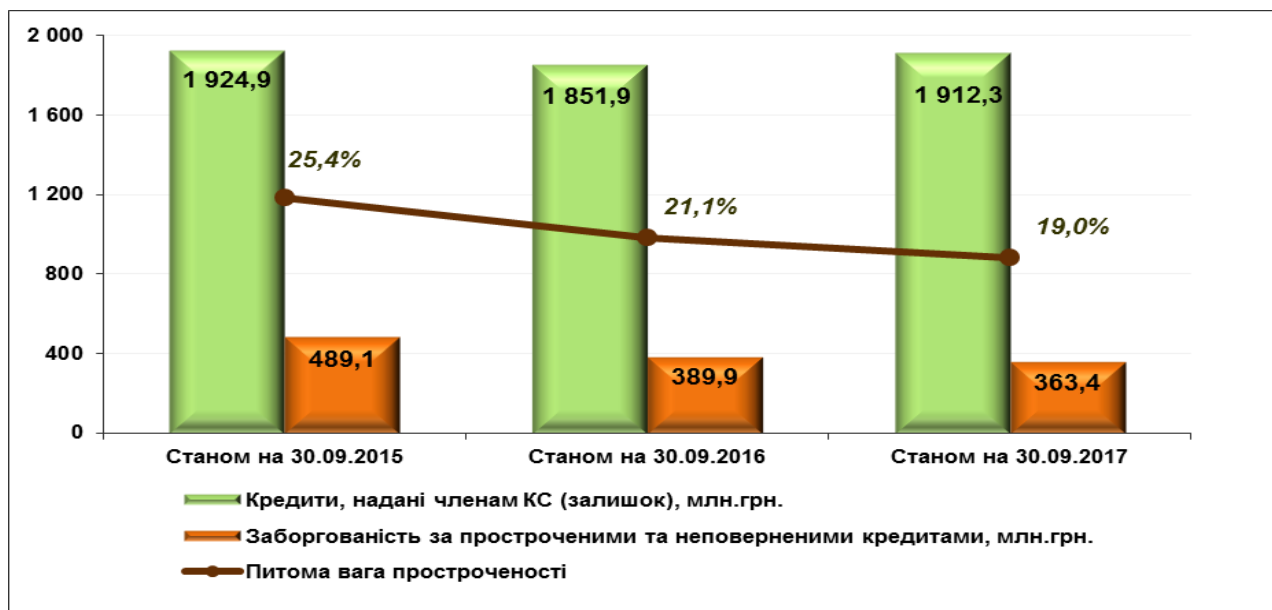

Рис. 8 Питома вага прострочених кредитів у кредитному портфелі кредитних спілок

Показник частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі кредитних спілок станом на 30.09.2017 становить 19,0%, що на 2,1 в.п. менше, ніж станом на 30.09.2016.

Найбільший попит мають споживчі кредити – 55,5% від суми кредитів (1 064,6 млн. грн.). У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 3,4% (35,8 млн. грн.); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки 4,8% (51,2 млн. грн.) та на інші потреби – 91,8% (977,7 млн. грн.).

Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 21,2% (405,5 млн. грн.). Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 3,5% (67,5 млн. грн.), як і в попередні періоди, має кредитування ведення фермерських господарств.

Найбільш ризиковими є:

- кредити на придбання автотранспорту (середній кредит становить 36,5 тис. грн.). Простроченість понад три місяці мають 39,6% (14,2 млн. грн.) кредитів;

- комерційні кредити (середній кредит становить 38,1 тис. грн.). Простроченість понад три місяці мають 23,8% (33,6 млн. грн.) кредитів.

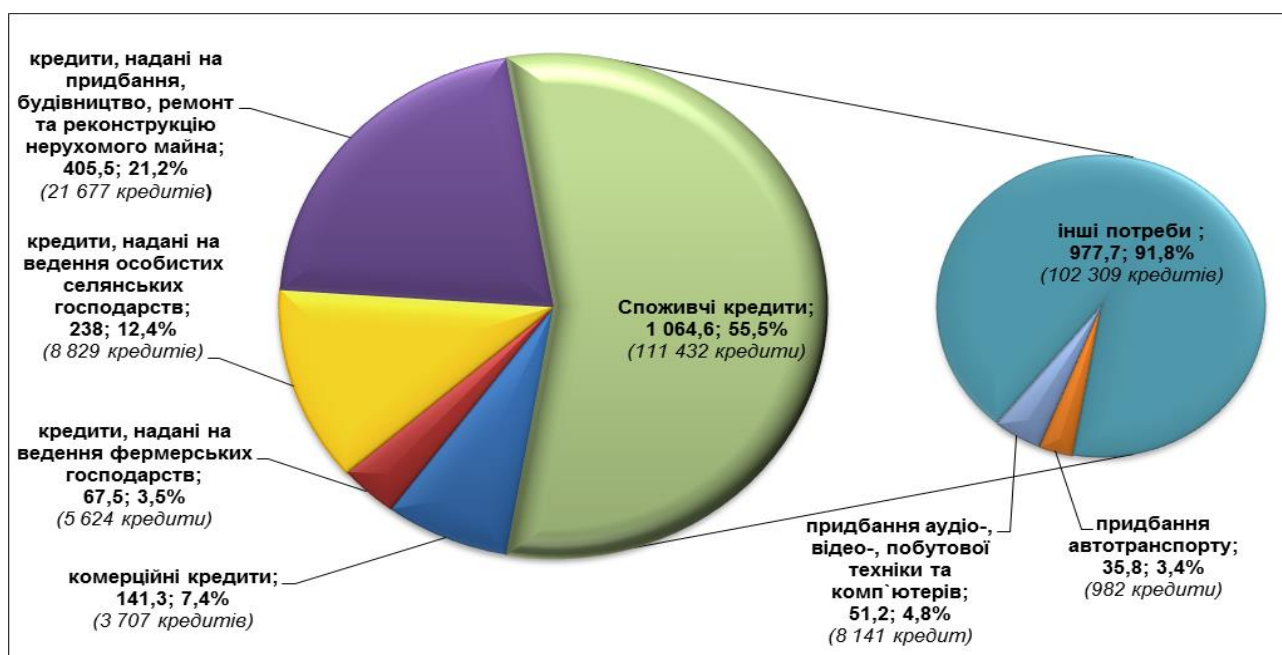

Рис. 9. Структура кредитів за видами станом на 30.09.2017 (млн. грн.)

Діапазон середньозважених відсоткових ставок за кредитами, які надані членам кредитних спілок, досить широкий. Найбільша кількість кредитних спілок – 106 (35,8%) – надають кредити за середньозваженою ставкою в межах від 40% до 50% річних (табл. 5). Більша половина кредитних спілок (54,0%) надають своїм членам кредити за відсотковою ставкою в межах від 30% до 50% річних.

Таблиця 5

Розподіл кредитних спілок за середньозваженими відсотковими ставками за кредитами

Інтервали відсоткових ставок	Кількість кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2017 року	Частка від загальної кількості кредитних спілок, %
До 10 %	23	7,8
10% - 20%	8	2,7
20%-30%	16	5,4
30%-40%	54	18,2
40%-50%	106	35,8
50%-60%	52	17,6
60%-70%	23	7,8
70%-80%	6	2,0
Більше 80%	8	2,7
Всього	296	100,0

У структурах кредитного та депозитного портфелів кредитних спілок значні частки припадають на кредити та депозити строком понад 12 місяців та строком від 3 до 12 місяців.

Станом на 30.09.2017 у кредитному портфелі найбільшу частку – 49,8% (951,4 млн. грн.) – становлять кредити з терміном погашення понад 12 місяців. Також значну частку (48,2%) мають кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців. Частка кредитів з терміном погашення до 3 місяців у загальному кредитному портфелі становить 2,0%.

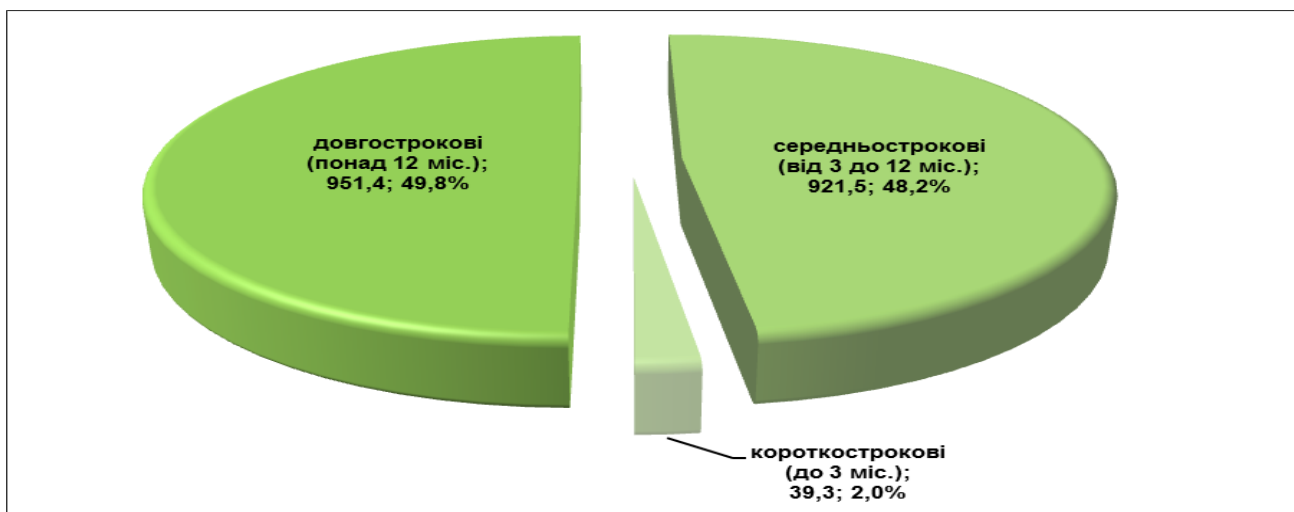

Рис.10. Структура кредитного портфеля кредитних спілок станом на 30.09.2017 (млн. грн.)

У структурі депозитного портфеля кредитних спілок найбільшу частку мають довгострокові внески (вклади) (понад 12 місяців) – 69,5% (628,3 млн. грн.), у тому числі внески понад 12 місяців з погашенням у поточному році становлять 242,9 млн. грн. (26,9%). Четверту частину – 25,8% (233,0 млн. грн.) – становлять середньострокові внески (вклади) на депозитні рахунки (від 3 до 12 місяців). Внески до запитання та внески (вклади) на депозитні рахунки на строк до 3 місяців становлять 1,6% та 3,1% відповідно.

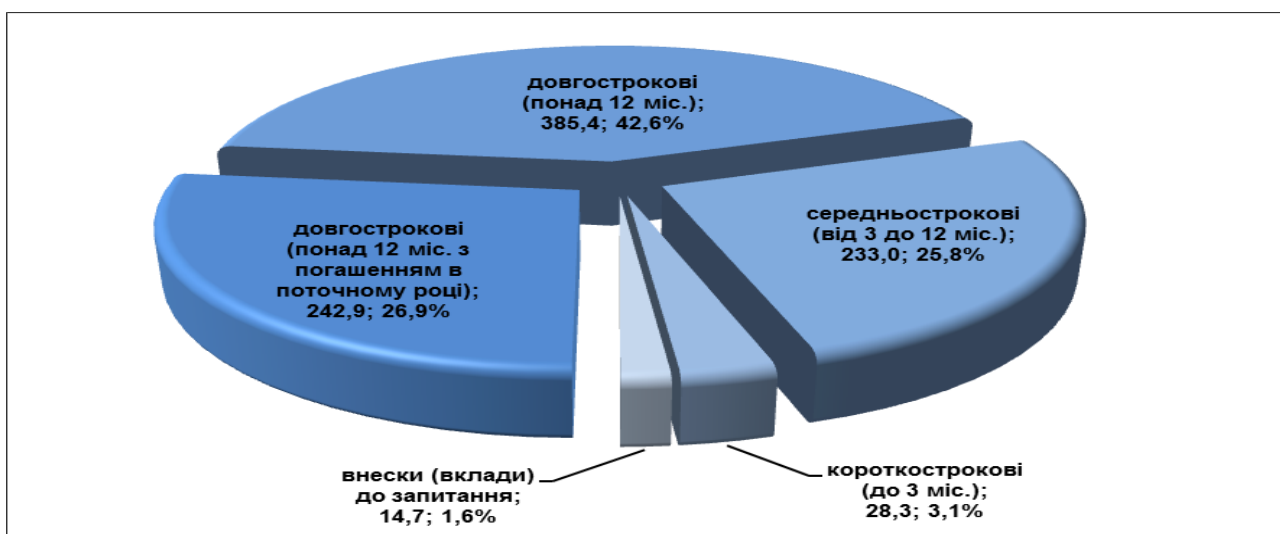

Рис.11. Структура депозитного портфеля кредитних спілок станом на 30.09.2017(млн. грн.)